

Nr 277.

Av herrar **Wallis** och **Öman**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till arbetstidslag för detaljhandeln m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 96 med förslag till bland annat butikstängningslag har intagits ett av de sakkunniga förordat förslag att i utomhusautomater även tobak skulle få försäljas, ehuru i remissbetänkande starka och övertygande skäl häremot blivit anförda av såväl socialstyrelsen (sid. 177 i propositionen) som av en del länsstyrelser.

Vid en företagen enquête bland barnavårdsnämnderna i ett antal av våra större städer har dessutom enhälligt av dessa framhållits att automathandeln i och för sig givit upphov till allvarliga missförhållanden.

Att med bortseende från dessa erinringar även införliva tobaken i detta slag av varuförsäljning kan icke vara lämpligt eller tillrådligt och knappast ansvarsmedvetet gent emot det uppväxande släktet.

Då även andra olägenheter, ävensom en del praktiska svårigheter kunna tänkas ifrågakomma vid denna form av tobaksförsäljning, ansluta vi oss till socialstyrelsens yttrande, att rätt till försäljning av tobaksvaror från automatapparater icke under några förhållanden införes i butikstängningslagen.

Vad angår den inställning som med stöd av de sakkunnigas uttalande i propositionen intagits till förhållandet mellan tobakshandlandena och kioskinnehavarna synes det oss, som om den förebragta utredningen blivit ensidigt lagd i så måtto att hänsyn i allt för hög grad tagits till sakläget i de större städerna, med bortseende från landsbygdens och de mindre städernas förhållanden.

Den svenska landsbygdens befolkning i allmänhet lever, tack vare de avsevärt förbättrade kommunikationerna, numera ett betydligt mera rörligt liv än förr. Isynnerhet gäller detta den sport- och idrottsintresserade ungdomen. Denna rörlighet kommer än mer att utvecklas vid semesterlagens fulla ikraftträdande.

Kioskhandeln fyller härvid ett samhälleligt behov, vilket icke kan bagatelliseras eller förbigås. Åtgärder i direkt hämmande riktning kunna därför icke anses befogade.

Då en mera allsidig och objektiv utredning i nu berörda hänseende torde böra komma till stånd, innan en ny ordning införes, synes oss

rådande försäljningsföreskrift beträffande de s. k. kioskvarorna tills vidare böra bibehållas oförändrad, så att under vanlig affärstid kioskerna sälja alla kioskvaror och efter sagda tid samma varor med uteslutande av tobak.

Emot denna statusquo-lösning har anförts, att om tobak funnes i en kiosk under vanliga affärstiden, frestelsen skulle bliva stor att i smyg sälja även efter samma tid, och man har härvid pekats på att fusk för närvarande förekommer. Faran torde emellertid icke i fortsättningen bliva så stor, dels därför att de nya lagbestämmelserna äro klarare på området än de gamla — det mesta fusk har otvivelaktigt skett genom feltolkningar av bestämmelserna, icke såsom avsiktliga lagbrott —, dels därför att vederbörliga myndigheter genom det föreslagna koncessionsförfarandet på ett mycket enklare och effektivare sätt kan hålla en fuskskand till ordningen är nu, då åtal är enda utvägen.

Mot en statusquo-lösning har även anförts, att tobakshandlarkårens ekonomiska ställning vore så svår, att statens stöd kräves. Utan att ingå på det sakligt berättigade i detta, måste framhållas, att ett sådant eventuellt stöd bör kunna åvägbringas på annat sätt än genom butikstängningslagen, där stödet genom lagens allmängiltighet kommer att få verkningar långt utanför det område som avses. Så skulle t. ex. en till specialtobakshandlarnas förmån gjord inskränkning i kioskhandeln med tobak drabba folk i tusentals mindre orter, där ingen specialtobakshandlare funnes, som kunde draga nytta av åtgärden.

Till detta kommer, att inom finansdepartementet för närvarande pågår en utredning rörande import- och detaljhandeln med tobaksvaror, där frågan om hjälp åt tobakshandeln torde intaga ett centralt rum. Och det synes innebära ett föregripande av denna utredning och ett spolierande av den statistik på vilken den bygges, att nu genom butikstängningslagen göra förändringar i tobakshandelns förhållanden.

På grund av vad sålunda anförts hemställa vi,

att 2 §, 6) i butikstängningslagen får följande lydelse:

Försäljning av konfektyrer i förpackning, tändstickor eller färsk frukt från automatapparat, som är uppsatt utanför butik, där sådana varor saluföras, och som handhaves av butiksinnehavaren;

samt *att 11 §, 3 mom. 1) kommer att lyda:*

Försäljning av konfektyrer, alkoholfria drycker, färsk frukt, levande blommor, tryckta skrifter och tändstickor, vilken bedrives från kiosk, stånd, bord eller annat sådant försäljningsställe, där under den vanliga affärstiden inga andra varor än dessa samt tobaksvaror saluhållas, må medgivas, såframt icke

särskilda skäl till annat föranleda, i allmänhet dock icke någon veckodag längre än till klockan 22; sådant medgivande må ock lämnas för försäljning av dessa varor annorledes än från särskilt försäljningsställe, om försäljningen icke är förbunden med handel med andra varor och i övrigt skäl därtill anses föreligga.

Stockholm den 27 mars 1939.

J. G. Walles.

Ivar Öman.